

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi

Inledning

Inrikesministeriet ber om ert utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om kriminalunderrättelseinhämtning.

I propositionen föreslås det att polislagen ändras så att det till den fogas ett nytt 5 b kap. med bestämmelser om metoder för kriminalunderrättelseinhämtning och användning av dem vid hotbaserad kriminalunderrättelseinhämtning. Också i polislagens 5 kap. om hemliga metoder för inhämtande av information föreslås sådana ändringar som ska bidra till att stärka polisens brottsbekämpning. Enligt förslaget ska det till 4 kap. i polislagen fogas bestämmelser som gör det möjligt att använda så kallade automatiserade datainsamlingsverktyg för att söka information i och lagra information från öppna källor.

I propositionen föreslås det dessutom ändringar i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, lagen om övervakning av underrättelseverksamheten, förundersökningslagen, tvångsmedelslagen, lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar, strafflagen, lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen, lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten, lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter samt miljöskyddslagen.

Bakgrund

Ett av de centrala målen för statsminister Petteri Orpos regeringsprogram är att stärka brottsbekämpningen för att öka medborgarnas säkerhet och förtroendet för myndigheterna. Enligt regeringsprogrammet säkerställer regeringen att polislagen i tillräcklig utsträckning stöder brottsbekämpningen. Polisverksamheten och skyddet av den inre säkerheten stärks genom att man bereder och inför lagstiftning som möjliggör kriminalunderrättelseinhämtning och som gör det möjligt att på ett effektivare sätt än för närvarande på basis av hot ingripa bland annat i allvarlig gängbrottslighet och organiserad brottslighet. Regeringen anser att den organiserade brottsligheten utgör ett allvarligt hot mot Finlands säkerhet och den lagliga samhällsordningen och bekämpar den kraftfullt. Enligt regeringsprogrammet görs teknisk, det vill säga automatisk, övervakning möjlig i datanätens öppna källor.

Målsättningar

Syftet med propositionen är i synnerhet att effektivisera polisens bekämpning av allvarlig brottslighet genom att göra det möjligt att inleda hemligt inhämtande av information i ett tidigare skede än för närvarande när det föreligger ett hot om allvarlig brottslighet som riktar sig mot individens eller samhällets säkerhet.

Syftet med de ändringar som föreslås i 5 kap. i polislagen är att förbättra polisens brottsbekämpningsförmåga i fråga om de allra allvarligaste brotten samt att säkerställa den logiska kontinuiteten i fråga om de metoder som används vid hemligt inhämtande av information vid en övergång från hotbaserad kriminalunderrättelseinhämtning till så kallad mer traditionell kriminalunderrättelseinhämtning.

Syftet med den befogenhet att automatiskt samla in information från öppna källor som föreslås i propositionen är att effektivisera den så kallade riktade allmänna övervakningen av sådana grupper i det allmänna datanätet vars syfte är att bedriva allvarlig brottslig verksamhet.

Svarsanvisningar för mottagare

Vem som helst kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandena i första hand genom att svara på begäran om utlåtande på utlatande.fi. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på utlatande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministerierna ombeds också att spara det utlåtande som de lämnat via utlatande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA (ärendenummer VN/27085/2023).

Om det inte är möjligt att använda utlatande.fi kan utlåtandena sändas till ministeriets registratorskontor per e-post på adressen: [registratorskontoret.im\(at\)gov.fi](mailto:registratorskontoret.im(at)gov.fi) eller per post till adressen: Inrikesministeriet, PB 26, 00023 Statsrådet. I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/27085/2023. Dessutom ber vi att de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, identifieringskod SM047:00/2023). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock på projektsidorna endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett följebrev till utlåtandet.

Alla utlåtanden som lämnats via utlatande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla på utlatande.fi. Ministeriet publicerar inte de utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret på utlatande.fi.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en privatperson lämnat in till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Utlåtanden kan lämnas fram till den 16 april 2026.

Beredare

Ytterligare information ges av
lagstiftningsrådet Heidi Aliranta, heidi.aliranta@gov.fi, tfn 0295 488 367
polisöverinspektör Markus Terenius, markus.terenius@gov.fi, tfn 0295 486 840

Länkar:

<https://intermin.fi/hankkeet/hankesivu?tunnus=SM047:00/2023> - Linkki sisäministeriön hankesivulle

<https://intermin.fi/sv/projekt-och-lagberedning/projektsida?tunnus=SM047:00/2023> - Länk till inrikesministeriets projektsidor

Bilagor:

[Luonnos hallituksen esitykseksi.docx](#) - Luonnos hallituksen esitykseksi

[Propositionens huvudsakliga innehåll och paragrafer.docx](#) - Propositionens huvudsakliga innehåll och paragrafer

Sändlista:

DNA Oyj
Eduskunnan oikeusasiamies
Electronic Frontier Finland ry - EFFI ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elisa Oyj
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin hovioikeus
Helsingin kärjäoikeus
Helsingin poliisilaitos
Helsingin yliopisto / Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Huoltovarmuuskeskus
Ihmisoikeusliitto ry
Juristiliitto
Keskusrikospoliisi
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Liikenne- ja viestintäministeriö

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto
Medialiitto ry
Oikeusministeriö
Oikeustoimittajat ry
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Poliisiammattikorkeakoulu
Poliisihallitus
Puolustusministeriö
Rajavartiolaitos
Rikosseuraamusvirasto
Rikosuhripäivystys
Sosiaali- ja terveysministeriö
Suojelupoliisi
Suomen Asianajajaliitto
Suomen Asianajajat
Suomen Erillisverkot Oy
Suomen Journalistiliitto ry
Suomen Journalistiliitto ry
Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry
Suomen tuomariliitto ry
Suomen ympäristökeskus
Syyttäjälaitos
Telia
Tiedusteluvalvontavaltuutettu
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry
Tietosuojavaltuutettu
Traficomin Kyberturvallisuuskeskus
Tulli
Tuomioistuinvirasto
Turvallisuuskomitea
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Ulosottolaitos
Valtioneuvoston kanslia
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Vero
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ympäristöministeriö

Remissinstansens utlåtand

Ni kan skriva ert utlåtande i textfältet neda

Laitinen Katriina
Sisäministeriö

Aliranta Heidi
Sisäministeriö